

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i
LING1100 - Semantikk og pragmatikk 1

Høst/haust 2011

Tid: Mandag 5. desember kl. 14.30 – 18.30 (4 timer/timar)

Sted/stad: Gymsal 3, Idrettsbygget

Ingen hjelpemidler tillatt.

Hjelpemiddel ikkje tillatne.

Oppgavesettet er på 5 sider, forsiden medregnet.

Oppgavesettet er på 5 sider medrekna framsida.

Sensur: 3 uker/veker

BOKMÅL

Eksamensoppgaven består av 7 spørsmål. De fem første teller «omtrent likt» når samlet karakter skal fastsettes, de to siste teller «litt ekstra».
Sensuren faller torsdag 22. desember.

Spørsmål 1:

Du har lært å skille mellom implikasjoner (“entailments”) og pragmatiske slutninger (“inferences”) i studiet av betydning og mening. Forklar dette skillet og skriv litt om hvordan det illustrerer hva vi kaller henholdsvis semantikk og pragmatikk.

Spørsmål 2:

I kapitlet om ordbetydning skiller Saeed mellom fem forskjellige motsetningsforhold hvor motsetningen skaper en leksikalsk relasjon mellom de aktuelle ordene, som for eksempel mellom verbene *gi* og *få*. Definer de fem typene motsetning, sett navn på dem, og gi eksempler på alle.

Spørsmål 3:

I setningene nedenfor kan du finne eksempler på både leksikalske og strukturelle (eller «konstruksjonelle») presupposisjonstriggere. Forklar hvilke setninger som viser hva, og sett navn på alle de seks triggertyperne. Kan du huske et par typer til?
a) Kongen av Norge er skallet. b) Hvor skal du feire julaften? c) Han klarte ikke å slutte å hikke. d) Alle vet at Kongen er skallet. e) Det var nabobarna som knuste vasen. f) Hvis jeg var konge, skulle jeg jamen meg slått ut håret.

Spørsmål 4:

I omtalen av situasjonstyper og språklig aspekt bruker Saeed først fagtermene statisk og dynamisk. Så deler han inn dynamiske situasjonstyper ved hjelp av de to begrepsparene durativ/punktuell og telisk/atelisk (på engelsk også kalt “bounded”/“unbounded”). Forklar disse seks termene, og gi eksempler som illustrerer hva de betegner.

Spørsmål 5:

Hva er tematiske roller (også kalt theta-roller eller semantiske roller)? Forklar kort alle rollebetegnelse du kan finne eksempler på i setningene nedenfor. Gi til slutt en kort forklaring av David Dowtys forslag om to proto-roller som utledes av forskjellige implikasjoner av betydningen til de ulike verbene (“verbal entailments”), igjen med eksempler fra setningene nedenfor.

a) Båten ble senket. b) Båten sank. c) Per har flytta bilen. d) Per har kræsja bilen. e) De gav katten en gullfisk. f) Hun hørte ham. g) Dere forstyrrer meg. h) Ballen trilla ned gressbakken. i) Katten fortærte gullfisken. j) Barna knuste vasen. k) Vasen knuste. l) Et snøskred drepte turistene. m) Banditter myrdet turistene. n) Hun satte støvlene i gangen.

Spørsmål 6:

Dette er et sitat fra H. P. Grice: “A general pattern for the working out of a conversational implicature might be given as follows: He has said that **p**; there is no reason to suppose that he is not observing the maxims, or at least the Cooperative Principle; he could not be doing this unless he thought that **q**; he knows (and knows that I know that he knows) that I can see that the supposition that he thinks that **q** is required; he has done nothing to stop me thinking that **q**; he intends me to think, or is at least willing to allow me to think, that **q**; and so he has implicated that **q**.” – Gi en fyldigere forklaring av denne komprimerte fremstillingen av Grices tenkemåte.

Spørsmål 7:

Forklar grunntanken bak Austins teori om språkhandlinger (“speech acts”), med vekt på motsetningen konstaterende/performativ og nøkkelbegrepene lokusjonær, illokusjonær og perlokusjonær. Avslutt med en kort karakteristik av de fem kategoriene språkhandlinger som John Searle regner med.

NYNORSK (døma er på bokmål i båe oppgavesetta)

Eksamensoppgåva inneheld 7 spørsmål. Dei fem første tel «om lag likt» for samla karakter, dei to siste tel «litt ekstra».
Sensuren fell torsdag 22. desember.

Spørsmål 1:

Du har lært å skilje mellom implikasjonar (“entailments”) og pragmatiske slutningar (“inferences”) i studiet av tyding og meining. Forklar dette skiljet og skriv litt om korleis det illustrerer kva vi kallar høvesvis semantikk og pragmatikk.

Spørsmål 2:

I kapitlet om ordtyding skil Saeed mellom fem ulike motsetningstilhøve hvor motsetninga skaper ein leksikalsk relasjon mellom dei aktuelle orda, som til dømes mellom verba *gi* og *få*. Definer dei fem typane motsetning, set namn på dei, og gi døme på alle.

Spørsmål 3:

I setningane nedanfor kan du finne døme på både leksikalske og strukturelle (eller «konstruksjonelle») presupposisjonstriggjarar. Forklar kva for setningar som viser kva, og set namn på alle dei seks triggartypane. Kan du hugse eit par typar til?

a) Kongen av Norge er skallet. b) Hvor skal du feire julaften? c) Han klarte ikke å slutte å hikke. d) Alle vet at Kongen er skallet. e) Det var nabobarna som knuste vasen. f) Hvis jeg var konge, skulle jeg jamen meg slått ut håret.

Spørsmål 4:

I omtala av situasjonstypar og språkleg aspekt nyttar Saeed først fagtermane statisk og dynamisk. Så deler han inn dynamiske situasjonstypar ved hjelp av dei to begrepspara durativ/punktuell og telisk/atelisk (på engelsk også kalla “bounded”/“unbounded”). Forklar desse seks termane, og gi døme som illustrerer kva dei set namn på.

Spørsmål 5:

Kva er tematiske roller (også kalla theta-roller eller semantiske roller)? Forklar kort alle rollenamna du kan finne døme på i setningane nedanfor. Gi til slutt ei kort forklaring av David Dowty sitt forslag om to proto-roller som vert utleidd av ulike implikasjonar av tydinga til dei ulike verba (“verbal entailments”), igjen med døme fra setningane nedanfor.

a) Båten ble senket. b) Båten sank. c) Per har flytta bilen. d) Per har kræsja bilen. e) De gav katten en gullfisk. f) Hun hørte ham. g) Dere forstyrrer meg. h) Ballen trilla ned gressbakken. i) Katten fortærte gullfisken. j) Barna knuste vasen. k) Vasen knuste. l) Et snøskred drepte turistene. m) Banditter myrdet turistene. n) Hun satte støvlene i gangen.

Spørsmål 6:

Dette er eit sitat frå H. P. Grice: “A general pattern for the working out of a conversational implicature might be given as follows: He has said that **p**; there is no reason to suppose that he is not observing the maxims, or at least the Cooperative Principle; he could not be doing this unless he thought that **q**; he knows (and knows that I know that he knows) that I can see that the supposition that he thinks that **q** is required; he has done nothing to stop me thinking that **q**; he intends me to think, or is at least willing to allow me to think, that **q**; and so he has implicated that **q**.” – Gi ei meir utførleg forklaring av denne komprimerte framstillinga av Grice sin tenkjemåte.

Spørsmål 7:

Forklar grunntanken bak Austin sin teori om språkhandlingar (“speech acts”), med vekt på motsetninga konstaterende/performativ og nøkkelomgrepa lokusjonær, illokusjonær og perlokusjonær. Avslutt med ein kort karakteristikk av dei fem kategoriane språkhandlingar som John Searle reknar med.